

CREATIEF met CLOWNS

Mei 2025

“Iedereen deed mee – sommigen met een glimlach, anderen met een meetlint”

Het begon allemaal in een kring. Geen Catwalk, geen schijnwerpers – maar wel nieuwsgierige ogen, zachte kleuren en een uitnodiging tot spel. In woonzorgcentrum Insula Dei organiseerden de VisiteClowns een bijzonder project: Creatief met Clowns: vier aankleedsessies en een heuse modeshow. Alles in samenwerking met de bewoners en de activiteitenbegeleiders.

De activiteitenbegeleiders van Insula Dei brengen een groep bewoners bij elkaar die op een of andere manier affiniteit hebben met de activiteit. Bij elke aankleedsessie voorzien de bewoners één clown van een bijzondere ‘fit’. De bewoners staan centraal. Zij kleden de clowns aan met alles wat er voorhanden is. Rokken, plooi-broeken, riemen, puntschoenen: alles heeft een kleur. Hoewel het op het oog om de outfits lijkt te draaien, ligt er een diepere betekenis aan dit project ten grondslag.

De bewoners krijgen hierbij kans het heft weer eens in eigen handen te nemen, door clowns aan te kleden zoals zij dat willen. De VisiteClowns creëren een moment waarin zeggenschap ontstaat, en de ruimte om initiatief te nemen, om creativiteit te gebruiken.

Doorgaans worden de bewoners zelf met hulp van de verzorgers aangekleed aan de hand van wat beschikbaar is en hoeveel tijd er is. Eens rustig in de kast kijken en besluiten hoe je jezelf die dag wilt laten zien aan de wereld, zit er eigenlijk niet in. Daarom

hebben deze aankleedsessies zoveel waarde, ze maken iets los wat voor ieder mens belangrijk is.

Marga, activiteitenbegeleidster, was erbij. Tijdens de sessies zag ze hoe bewoners – zowel somatisch als met dementie – zich lieten meevoeren. *‘Zelfs mensen die normaal heel stil zijn, raakten betrokken. Je zag ze denken: ga ik meedoen? En voor je het wist, zat iedereen in de kring’.* Eigenlijk maakt het ook niet uit wat mensen er achteraf over zeiden, als ze maar plezier hadden gehad: en dat hadden ze. *‘Zo was er een mevrouw die de avond na de aankleedsessie niet goed terugkeek op het hele avontuur. Het was niets voor haar, zei ze tegen haar zoon. Maar toen we de foto’s lieten zien van die middag zag hij een moeder met een lach die hij al lang niet had gezien’.* De kleding? Allesbehalve saai. *‘Bloemetjesbroeken, felle kleuren... Sommigen begonnen nog in iets neutraals, maar zodra ze mochten kiezen, gingen ze los. Alsof de kleur hun vrijheid weerspiegelde’.* Het werd een spel van geven en nemen, van durven en mogen.

Zoals die keer dat er een broek opgemeten moest worden. Een bewoonster aarzelde: *'Bij een man? Dat doe ik niet.'* Haar man was net overleden. Een andere bewoner, dementerend, stapte plotseling naar voren. *'Kom maar hoor,'* zei hij. Hij nam tegen de verwachting in het stokje letterlijk en figuurlijk over. Toen dat nog niet meteen lukte, schoot een andere bewoonster te hulp. *'Ik weet nog hoe het moet. ik was vroeger verpleegkundige'*, zei ze. Alsof een vergeten stukje identiteit even oplichtte.

En last but not least: de afsluitende bijeenkomst: de Catwalk. Het was spannend – want wie weet nog precies waar ze aan mee hebben gedaan? Het bleek niet uit te maken. De outfits werden gepresenteerd op dezelfde manier als dat ze waren ontstaan. De VisiteClowns namen ons mee in de ervaring van de aankleedsessie. De presentatrice kondigt ze aan: *'Zo kwamen ze binnen: in hun ondergoed!'* De clowns laten zichzelf zien, onhandig lachend schuifelen ze het podium op, in hun lange witte ondergoed, enkel met een rood neusje. Daarna maken we kennis met de eerste clown, die met een koffer de rode loper oploopt en zich vanuit daar aankleedt.

Annabel, één van de clowns, paradeert met drie rokken opgepropt in haar broekband over de loper, waarvan eentje onhandig over de achterkant heen bungelt. Twee dames aan de zijkant volgden haar hoofdschuddend met hun ogen. *'Dat zit toch niet goed?'* Annabel, totaal onwetend, zwierde vrolijk verder. Rokken zwiepten alle kanten op. Tot er een vinger omhoog ging. *'Zit niet goed hoor!'* *'Oh?! Niet goed?! Wat zit er niet*

goed?!' Ze draaide in het rond, maar de rokken bleven een raadsel. *'Kom maar, ik doe het wel,'* zei één van de dames. Samen trokken ze de rokken in laagjes goed – alsof ze hun eigen dochter aankleedden. Applaus. Gelach. En Annabel? Die straalde. *'Zo! Zo zit het goed!'*

Het was geen perfecte show. Geen high fashion. Maar het was echt. En voor even voelde iedereen zich belangrijk, gezien, en – misschien wel het mooiste – onderdeel van iets groters. Dit was mede te danken

aan de muziek, waar iedereen uit volle borst op meezong. Oude liedjes, en meezing melodietjes. Als alle clowns hun outfit hebben getoond aan het publiek, kan de grote vraag niet ontbreken: wie o wie heeft de mooiste outfit. Sophie mag het zeggen: *'die twee!'* De meest kleurrijke clowns komen als winnaars uit de verf. En zo kwam Creatief met Clowns in Insula Dei zingend en dansend ten einde. Letterlijk. De clowns nemen bewoners bij de hand. Iemand duikt nog naar de zijkant: *'mij niet gezien!'* roept ze. Maar zingen doet ze zeker, uit volle borst zelfs.

Met dank aan de AFAS Foundation

Tekst: Myrthe Oomen

De VisiteClowns zijn professionele clowns die zich specialiseren in het spelen voor mensen in zorginstellingen, met name voor ouderen met dementie en mensen met een verstandelijke beperking. Zij werken overal in het land. www.visiteclowns.nl
info@visiteclowns.nl

Visiteclowns - Neus voor contact